

پس از ترخیص تا زمان بیبودی به نکات و توصیه های زیرتوجه کنید :

- برای درمان سر دردهای میگرنی طیف وسیعی از داروها موجود است که اثربخشی آنها در افراد مختلف متفاوت است و داروی خاصی با اثربخشی ویژه تایید نشده است.
- جهت کنترل درد در ابتدا از داروهای ضد درد خوارکی معمولی مثل استامینوفن، آسپیرین، بروفن، نابروکسن یا ژلوفن استفاده کنید.
- در صورتی که سردرد شما با این داروها بهبود نمی یابد جهت تجویز داروهای تخصصی ویژه ی درمان میگرن (مانند تریپتان ها) به پزشک مراجعه کنید.
- به هیچ وجه به طور خودسرانه اقدام به شروع مصرف داروهای تخصصی ویژه ی میگرن که برای سایر افراد مثلا اعضای خانواده تان تجویز شده است، نکنید.
- در صورتی که باردار بوده یا به بیماری های مزمن قلبی - عروقی مبتلا هستید حتماً به پزشک اطلاع دهید چون در این شرایط مصرف داروهای ضد میگرن با عوارض خطرناکی همراه خواهد بود.
- در صورتی که پزشک هنگام ترخیص داروی خاصی برای شما تجویز کرده است تنها همان را مصرف کنید و از استفاده ی هم زمان داروهای مسكن از انواع مختلف بپرهیزید.
- در صورتی که داروی خاصی به طور مداوم برای سایر بیماری ها مصرف می کنید جهت ادامه ی درمان با پزشک مشورت کرده و از قطع یا تغییر میزان مصرف داروها به طور خودسرانه خودداری کنید.
- توجه کنید مصرف بیش از حد داروهای مسكن باعث ایجاد وابستگی در شما خواهد شد به شکلی که در صورت عدم مصرف آن دچار عود سردرد خواهید شد.
- توجه کنید مصرف زیاد داروهایی مانند آسپیرین، بروفن و نابروکسن باعث بروز ناراحتی های کلیوی و گوارشی و افزایش احتمال خونریزی معده می شود.
- از داروهای خوارکی ضد تهوع مانند متولکولپرامید یا اندانسترون (دمیترون) استفاده کنید. (حداکثر ۳ بار در روز)

2

بیمار گرامی خانم / آقای ..... شما به علت ابتلا به سر درد به اورژانس مراجعت کردید، با توجه به شرح حال و علایم شما هنگام مراجعته بررسی ها و معاینات انجام شده علت زمینه ای مهم با بیماری خطرناک و شدیدی برای سردرد شما وجود نداشته و نیاز به بستری ندارید، بنابراین در حال حاضر می توانید به منزل بازگردید.

- با توجه به علایم و شرح حال شما نیاز به انجام سی تی اسکن ندارید.

- برای شما سی تی اسکن انجام شده که یافته ای غیر طبیعی در آن مشاهده نمی شود.

سردرد میگرنی ناشی از نوعی اختلال عروقی در رگهای مغز و بوست سر است که در اغلب موارد نقش ژنتیک و سابقه ی فامیلی مثبت در ابتلا به آن بارز بوده و یک بیماری شایع بویژه در میان زنان جوان و میانسال می باشد. اضطراب، فشار عصبی و خستگی شدید باعث تحریک بروز سردرد شده و هر حمله ی آن معمولاً 4 ساعت تا 3 روز طول می کشد و معمولاً باعث اختلال در انجام فعالیت های روزمره می شود. هنگام بروز سردرد میگرنی اغلب علایم زیر دیده می شوند :

((درد شدید و سریع دار - درد اغلب یک طرفه با احتمال بروز در سمت مقابل در حملات بعدی - تهوع و استفراغ - حساسیت به نور و صدا و عدم تحمل آن (ترس از نور - ترس از صدا) - عدم تحمل بوهای شدید و مختلف - عدم توانایی در انجام فعالیت های جسمی و فیزیکی - احساس ضعف و خستگی و ناخوشی - تحریک پذیری - آبریزش بینی یا اشک ریزش - وجود اورا در برخی موارد (یک علامت هشدار و پیش آگهی که معمولاً 15-30 دقیقه قبل از شروع سردرد رخ می دهد و فرد آگاه می شود که به زودی دچار سردرد می شود و معمولاً یک نشانه ی بینایی، شناوی یا بینایی است) مثل: تاری یا کاهش دید، دویینی، احساس وجود نور یا ذرات درخشان یا جرقه زدن جلوی چشمان، احساس حرکت اجسام مقابل چشمان، بی حسی صورت یا لب ها و گونه ها، احساس بوهای خاص یا ناخوشایند))

تشخیص سردردهای میگرنی اغلب بر اساس شرح حال، علایم و معاینات فیزیکی صورت می گیرد و به ندرت نیاز به انجام تست های تشخیصی مانند یا روش های تصویربرداری خواهد شد

1

دانشگاه علوم پزشکی
و خدمات بهداشتی درمانی اسلام

وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی
دانشگاه علوم پزشکی و خدمات درمانی استان ایلام
مرکز آموزشی درمانی تحقیقاتی رازی ایلام

آموزش بدو پذیرش، حین پذیرش و پس از ترخیص

سردرد میگرنی

(Migraine Headache)

واحد آموزش به بیمار

منبع : دستورالعمل یکپارچه ترخیص از اورژانس

وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی معاونت درمان

در صورت بروز هر یک از علایم زیر مجدداً به پژوهش یا اورژانس مراجعه کنید:

- تشیید درد یا عدم هرگونه بهبودی در طول 24 ساعت
- بروز تهوع یا استفراغ مکرر به طوری که قادر به خوردن و آشامیدن نباشد
- بروز شکل جدیدی از سردرد یا بروز ناگهانی سردد بسیار شدیدی که تاکنون مشابه آن را تجربه نکرده اید
- سردردی که منجر به بیدار شدن از خواب شود
- افزایش تناوب حملات سردد
- سردد ناشی از ضربه
- بروز اولین حمله‌ی سردد شدید در سن بالای 50 سال
- تپ بالای 38 درجه
- سفتی یا دردناکی حرکات گردن
- ضعف یا بی حسی اندام‌ها
- فلخ اندام‌ها
- اختلال تکلم
- بروز تشنج
- اختلال تعادل
- گیجی و منگی یا کاهش سطح هوشیاری
- بروز عوارض مرتبط با داروها
- عدم پاسخ مناسب به داروها و ادامه‌ی درد یا تکرار زیاد حملات درد

25- در فواصل بین حملات به ورزش‌های هوایی، ملایم و منظم حداقل سه نوبت در هفته هر بار حداقل 30 دقیقه بپردازید، هنگام کار کردن طولانی مدت با کامپیوتر یا میکروسکوپ وضعیت بدن و گردن خود را به طور متناوب تغییر داده و حرکات کششی انجام دهید و عضلات گردن و شانه‌ها را پس از انجام کارهای سنتگین مasaژ بدھید.

26- اثر بخشی هیچ یک از داروها و ترکیبات گیاهی در درمان میگرن اثبات نشده است، هم چنین این ترکیبات ممکن است با داروهای دیگری که مصرف می‌کنید تداخل داشته و باعث بروز عوارض خطرناکی شود.

27- در یک جدول تاریخچه‌ی سرددهای خود را ثبت کنید به طوری که تاریخ بروز و طول مدتی که سردد داشته اید، کارهایی که در آن روز خاص انجام داده و غذایی که مصرف کرده اید و میزان خواب و فعالیت‌های مختلف خود را بنویسید تا پس از مدتی مشخص شود چه عواملی باعث بروز یا بهبود سردد در شما خواهد شد این جدول به شما و پژوهش معالجتان جهت پیش‌گیری و درمان سردد کمک خواهد کرد.

28- علل زیر می‌توانند باعث ایجاد، تشیید یا تکرار حملات سرددی‌ای میگرنی شوند که پرهیز از آنها باعث کنترل سردد و پیش‌گیری از بروز دوباره‌ی آن خواهد شد :

((استرس، اضطراب، فشارهای عصبی و هیجانات عاطفی و احساسی (مهمن ترین عامل) - افسردگی - قاعده‌گی - مصرف قرص‌های جلوگیری از بارداری - فعالیت شدید و سنتگین جسمی یا ذهنی - خستگی شدید - خوابیدن بسیار کم و بی نظمی‌های خواب - غذا خوردن کم و ناکافی یا رژیم‌های افراطی کاهش وزن - غذای‌های چرب و سنتگین و حجیم - مصرف زیاد مواد حاوی کافشین مثل انواع قهوه و نسکافه یا قطع ناگهانی مصرف آن - مصرف الکل - استعمال سیگار یا استشمام دود سیگار - عدم مصرف منظم و به موقع داروهای تجویز شده برای پیش‌گیری از بروز حملات میگرن - قطع مصرف ناگهانی داروهای ضد اضطراب مثل پروپرتوپولو - مصرف افراطی داروهای ضد درد و واپستگی به آنها - حضور در مکان‌های شلوغ و پر سر و صدا - ضربه‌های خفیف به سر - تماشای طولانی مدت تلویزیون یا مونیتور کامپیوتر - مصرف کم مایعات و کم آبی بدن (بويژه هنگام فعالیت) - غذای‌های مانند: انواع ادویه، شکلات، غذای‌های حاوی مواد نگهدارنده مثل کنسروها و سوسیس و کالباس، جگر مرغ، بستنی، مایونز، میوه‌های ترش، موز، بادمجان، گوجه و فرآورده‌های آن، ترشی جات، آجیل شور، سرکه قرمز، شیرین کننده‌های مصنوعی (آسپارتام و ساخارین)، چیپس، پفک و انواع سس‌ها))

11- در یک اتاق آرام، خلوت، خنک و کاملاً تاریک استراحت کنید.

12- استراحت کافی و خواب منظم داشته باشید و در ساعات مشخص به رختخواب بروید (10-8 ساعت در شبانه روز)

13- از حضور در محیط‌هایی با نور و صدای زیاد خودداری کنید.

14- از استعمال بوهای مختلف مانند انواع عطر یا بوی غذا خودداری کنید.

15- از تماشای تلویزیون و مطالعه کردن پرهیز کنید.

16- از کار کردن با کامپیوتر یا انجام بازی‌های کامپیوترا پرهیز کنید.

17- کیسه‌ی یخ یا کمپرس سرد بر روی مناطق دردناک سر قرار دهید.

18- از انجام فعالیت‌های فیزیکی و ذهنی سنتگین تا زمان بهبود درد خودداری کرده و به استراحت بپردازید.

19- از هیجانات عاطفی، واکنش‌های شدید احساسی، بحث و مجادله پرهیزید.

20- هنگام بروز حملات از راندگی خودداری کنید

21- در صورت بروز اولین علایم یا نشانه‌های هشدار (اورا) بروز سردد، کار و فعالیت خود را متوقف کرده، طبق توصیه‌های بالا به استراحت بپردازید و داروی همیشگی خود را در همان مراحل ابتدایی مصرف کنید.

22- در صورتی که میزان تکرار حملات سردد شما در ماه به اندازه‌ای است که باعث مختل شدن زندگی روزمره‌ی شما شده است، جهت تجویز داروهای پیش‌گیرانه به متخصص مغز و اعصاب (نورولوژیست) مراجعه کنید.

23- چنان‌چه هر ماه هنگام قاعده‌گی دچار حمله‌ی میگرن می‌شوید (که ناشی از تغییر و کاهش سطح هورمون‌های زنانه است) توصیه می‌شود از دو روز قبل از شروع خونریزی از مسکن‌هایی مانند بروفن یا ناپروکسن استفاده کنید و در صورت عدم پاسخ به این درمان جهت تجویز ترکیبات هورمونی جایگزین به متخصص زنان مراجعه کنید.

24- اگر از قرص‌های ضد بارداری استفاده می‌کنید جهت تغییر روش کنترل باروری به پژوهش مراجعه کرده و به هیچ وجه شخصاً اقدام به قطع مصرف دارو یا تغییر روش مذکور که منجر به بارداری ناخواسته خواهد شد تکنید.